

TOMATO CHLOROSIS VIRUS

Rozprzestrzeniający się patogen pomidora w Europie

Objawy porażenia pomidora przez *Tomato chlorosis virus*: chlorotyczne przebarwienia na liściach (fot. Diego Scarpa - SATA s.r.l. – Quargento, Włochy, <https://gd.eppo.int>).

Rośliny pomidora silnie porażone przez *Tomato chlorosis virus* – liście z silnymi chlorotycznymi przebarwieniami zwijają się, a następnie obumierają. (fot. Diego Scarpa - SATA s.r.l. – Quargento, Włochy, <https://gd.eppo.int>).

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania

Tomato chlorosis virus jest notowany w Azji (Arabia Saudyjska, Chiny, Izrael, Japonia, Jordania, Korea, Liban i Tajwan), Afryce (Maroko, Mauritius, Nigeria, RPA, Reunion, Sudan i Tunezja), Ameryce Północnej (Meksyk, USA), Ameryce Środkowej (Kostaryka, Kuba, Meksyk, Portoryko) i Ameryce Południowej (Brazylia, Urugwaj). W Europie dotychczas stwierdzono jego obecność na Cyprze, we Francji, w Grecji, Hiszpanii (wliczając w to Baleary i Wyspy Kanaryjskie), Holandii, Portugalii, Turcji, we Włoszech (wliczając w to Sycylię i Sardynię), na Węgrzech i w Wielkiej Brytanii.

Rośliny żywicielskie

Najważniejszym żywicielem wirusa jest pomidor (*Solanum lycopersicum*). Rzadziej był on notowany na papryce (*Capsicum annuum*), tytoniu (*Nicotiana tabacum*), cynii (*Zinnia* spp.) oraz roślinach dziko rosnących z różnych rodzin.

Objawy występowania i szkodliwość

Na liściach porażonych roślin widoczne są nieregularne chlorotyczne przebarwienia, które pojawiają się najpierw na dolnych liściach, a z czasem również na tych położonych coraz wyżej. Obszary między żyłkami liści ulegają czerwienieniu lub brązowieniu, a u niektórych odmian najpierw przyjmują zabarwienie żółte, a następnie czerwone. Liście z chlorotycznymi przebarwieniami zwijają się, a następnie obumierają. Rośliny mogą obumierać, choć nie zawsze ma to miejsce, zwłaszcza w przypadku odmian odpornych na wirusa. Objawy porażenia są podobne do powstałych w wyniku niedoboru magnezu, manganu i żelaza. Nie ma wyraźnych objawów porażenia na kwiatach i owocach, lecz porażone rośliny wytwarzają mniejszą liczbę owoców, które są jednocześnie drobniejsze. Przyczynia się to do znacznych strat dla producentów.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Do rozprzestrzeniania wirusa z rośliny na roślinę konieczne są wektory owadzie, którymi są mączliki (*Aleyrodidae*): mączlik ostroskrzydły

(*Bemisia tabaci*), który w Polsce spotykany jest stosunkowo rzadko, mączlik szklarniowy (*Trialeurodes vaporariorum*), notowany w naszych szklarniach dość często oraz *Trialeurodes abutiloneus*, którego jak dotąd stwierdzono tylko w Ameryce Północnej. Na dalsze odległości patogen rozprzestrzenia się z porażonymi roślinami do sadzenia.

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku jakichkolwiek podejrzeń co do obecności agrofaga w uprawach roślin żywicielskich, zwłaszcza pomidora pod osłonami, należy poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <http://piorin.gov.pl/>. Zadania realizowane przez PIORiN mają na celu zmniejszenie zagrożenia ze strony organizmów szkodliwych, eliminację negatywnych skutków wynikających z wymiany handlowej i stosowania środków ochrony roślin oraz nadzór nad produkcją materiału siewnego w pełni spełniającego wymagania zdrowotnościowe i jakościowe, a kierunki i zakres działań Inspekcji wynikają z bieżących problemów występujących w rolnictwie oraz zagrożeń dla stanu fitosanitarnego upraw i środowiska naturalnego.

Wymagania fitosanitarne

W Polsce *Tomato chlorosis virus* nie podlega obowiązkowi zwalczania.